

COLUMN PETRA STIENEN

Ze moeten de taal leren

Heeft u ooit een vreemde taal geleerd? Was het een taal met ons alfabet of een geheimschrift dat je van rechts naar links moest schrijven? Met een grammatica die geen enkel aanknopingspunt heeft met onze Nederlandse grammatica? Weet u nog hoe frustrerend dat kon zijn? Zo voelt dat vaak ook voor mensen uit bijvoorbeeld Syrië die op latere leeftijd Nederlands moeten leren.

Tijdens mijn studie Arabisch gaf ik korte tijd Nederlandse les aan Osama, een Syrische vluchteling. Met mijn gebrekkige Arabisch kreeg ik de complexe Nederlandse grammatica niet uitgelegd. Bovendien was Osama al wat ouder, hij wilde liever over politiek praten en vond het lastig geduld op te brengen om een nieuwe taal te leren. Ik begreep hem wel, want zelf had ik ook geworsteld met de rare klanken en woorden in het Arabisch. Het grote verschil tussen de Syrische man en mij was natuurlijk dat ik er vrijwillig voor had gekozen om een totaal vreemde taal te leren. Ik heb daarbij veel gehad aan het engelengeduld van mijn Egyptische en Syri-

sche vrienden die zeker in het begin van mijn 'taalcarrière' me niet voortdurend onderbraken als ik weer een fout maakte. Zonder iemand als Dima was mijn Arabisch niet wat het nu is. Onlangs zocht ik haar op in Londen waar ze nu woont vanwege de oorlog in haar land. Ze is eindredacteur van het cultureel supplement van de Arabische krant *Al-Arabi Al-Jadid*. H oewel ze prima Engels en

---

Zonder iemand als Dima was mijn Arabisch niet waar het nu is.

Frans spreekt, geniet ze ervan om haar liefde voor haar moedertaal te delen. Omdat ik niet meer dagelijks Arabisch spreek, duurde het even voor ik op gang kwam. En zoals altijd bleef ze geduldig luisteren en verbeterde ze me liefdevol als ik struikelde over moeilijke woorden. Inmiddels verblijven er tienduizenden Syrische asielzoekers en vluchtelingen in ons land. Ook zij heb-

ben er niet vrijwillig voor gekozen onze taal te moeten leren. Velen hebben een heftige reis achter de rug, maken zich zorgen om hun familie die nog in Syrië of in een van de vluchtelingenkampen in de regio verblijft en zitten soms lang in onzekerheid over hun status of waar ze gaan wonen. Niet de beste omstandigheden om open te staan voor een nieuwe taal.

Maar als ze een plek willen krijgen in de Nederlandse samenleving, dan zullen ze wel moeten. Welke leeftijd ze ook hebben, welke achtergrond en opleiding ze ook uit hun geboorteland meenemen. Dan helpt langdurig nietsdoen in een opvangcentrum niet. En ze lopen meteen grote achterstand op bij de integratie in Nederland als ze pas beginnen met taallessen nadat er zekerheid is over hun status. Gelukkig beseft de Nederlandse politiek nu ook dat taallessen vanaf het begin van hun verblijf van groot belang zijn. Donderdagnacht nam de Tweede Kamer een motie aan dat het kabinet ook in de noodopvang Nederlandse les aan asielzoekers moet geven. Eerder deze week was ik op de

Donderberg in mijn geboortestad Roermond voor een gesprek met de docenten van het Mundium College NT2 over Syrië. Op deze school leren nieuwkomers Nederlands als tweede taal. Veel van de 260 leerlingen komen uit Syrië. Ik was geraakt door de betrokkenheid van de docenten om hun leerlingen te steunen zo snel mogelijk in onze samenleving mee te kunnen doen. Yasmeeen en Areey, twee Syri-

---

Politiek beseft nu ook dat taallessen vanaf begin van verblijf van belang zijn.

sche zusjes, zijn na anderhalf jaar klaar om naar het gewone onderwijs te gaan. Hun droom is om dokter en tandarts te worden. Hady, een jonge Syrische Palestijn, vertelde in bijna vloeiend Nederlands dat hij nu zo snel mogelijk naar de Technische Universiteit wil. De jongeren in de alfabetiseringsklas zullen een langere weg moeten afleggen, omdat ze een lager opleidings-

niveau hebben. Ook voor de ouders van deze kinderen blijkt het lastig om Nederlands te leren. Zij hebben vaak veel meer zorgen dan de jonge leerlingen en ze krijgen in de opvang veel minder gestructureerd Nederlandse les dan de leerlingen van het Mundium College. Overigens blijkt het voor iedereen, jong en oud, wennen dat mensen in Limburg onderling nog steeds liever Limburgs dan Nederlands spreken.

Aan het einde van de dag moest ik aan mijn Syrische vriendin Dima denken. Haar houding is de sleutel voor succes van nieuwkomers in een taal. Want de meeste leerlingen van het Mundium hoeft je niet te vertellen dat ze Nederlands 'moeten leren'. Ze willen niets liever. Een beetje engelengeduld van de kant van de Nederlanders zal hen daar zeker bij helpen.

Petra Stienen is publiciste en Arabiste.

